

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LỤC THỊ MINH HUỆ

**NGHIÊN CỨU LỰA CHỌN LOẠI HÌNH
SỬ DỤNG ĐẤT HIỆU QUẢ BỀN VỮNG TRÊN ĐẤT
SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN BẠCH THÔNG,
TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Thái Nguyên - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LỤC THỊ MINH HUỆ

**NGHIÊN CỨU LỰA CHỌN LOẠI HÌNH
SỬ DỤNG ĐẤT HIỆU QUẢ BỀN VỮNG TRÊN ĐẤT
SẢN XUẤT NÔNG NGHIỆP HUYỆN BẠCH THÔNG,
TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Quản lý đất đai

Mã số: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. Nguyễn Thế Đặng

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong Luận văn này là trung thực và chưa hề được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện Luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong Luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Lục Thị Minh Huệ

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện Luận văn ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi đã nhận được sự hướng dẫn nhiệt tình, chu đáo của các thầy cô giáo, những ý kiến đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể để hoàn thành bản luận văn này.

Nhân dịp này tôi xin chân thành cảm ơn **GS.TS. Nguyễn Thế Đặng, giảng viên Khoa Quản lý tài nguyên - Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tôi trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự góp ý chân thành của các thầy, cô giáo Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho tôi thực hiện đề tài.

Tôi cũng xin chân thành cảm ơn UBND huyện Bach Thông, Phòng Tài nguyên và Môi trường huyện đã giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu thực hiện đề tài.

Tôi xin cảm ơn tới gia đình, những người thân, đồng nghiệp đã tạo điều kiện về mọi mặt cho tôi trong quá trình thực hiện đề tài này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn !

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2015

Tác giả luận văn

Lục Thị Minh Huệ

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vi
DANH MỤC HÌNH	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
2.1. Mục tiêu tổng quát	3
2.2. Mục tiêu cụ thể	3
3. Ý nghĩa của đề tài nghiên cứu	3
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Đất và vai trò của đất đối với sản xuất nông nghiệp	4
1.1.1. Khái niệm về đất	4
1.1.2. Vai trò và ý nghĩa của đất đai trong sản xuất nông, lâm nghiệp ...	5
1.2. Tình hình đánh giá đất đai trên thế giới	5
1.2.1. Khái quát chung	5
1.2.2. Một số phương pháp nghiên cứu trên thế giới	6
1.4. Sử dụng đất và những quan điểm sử dụng đất	13
1.4.1. Sử dụng đất và những nhân tố ảnh hưởng đến sử dụng đất	13
1.4.2. Quan điểm về sử dụng đất bền vững trên thế giới và ở Việt Nam	14
1.4.3. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp trên Thế giới và Việt Nam ..	16
1.5. Cơ sở khoa học về hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	19
1.5.1. Khái quát hiệu quả sử dụng đất	19
1.5.3. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp	23
1.6. Xác định các loại hình sử dụng đất bền vững	24
1.6.1. Loại hình sử dụng đất	24
1.6.2. Cơ sở đánh giá các loại hình sử dụng đất bền vững trong sản xuất nông nghiệp	25

Chương 2: NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	27
2.2. Nội dung nghiên cứu	27
2.2.1. Đánh giá về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tác động đến sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Bạch Thông	27
2.2.2. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất và các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp.....	27
2.2.3. Đánh giá hiệu quả và lựa chọn loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	27
2.3.2. Phương pháp thu thập số liệu, tài liệu.....	28
2.3.3. Phương pháp tổng hợp và xử lý số liệu	28
2.3.4. Phương pháp chuyên gia	28
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	30
3.1. Đánh giá về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội tác động đến sử dụng đất nông nghiệp trên địa bàn huyện Bạch Thông.....	30
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	30
3.1.2. Các nguồn tài nguyên	32
3.1.5. Những vấn đề kinh tế - xã hội gây áp lực đối với đất đai.....	38
3.2. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất và các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	39
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất.....	39
3.2.2. Phân vùng kinh tế sinh thái	41
3.2.3. Xác định các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện Bạch Thông	43
3.3.2. Hiệu quả xã hội.....	57
3.3.3. Hiệu quả môi trường	63
3.4. Đề xuất các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện.....	70
3.4.1. Định hướng phát triển nông nghiệp huyện Bạch Thông	70
3.4.2. Đề xuất các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp có hiệu quả	71

3.4.3. Đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng đất sản xuất nông nghiệp.....	74
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	77
1. Kết luận.....	77
2. Đề nghị.....	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	79

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Tình hình thoái hoá đất trên thế giới	15
Bảng 1.2. Phân bố đất dốc và thoái hoá đất ở các vùng.....	16
Bảng 1.3. Tình hình diễn biến về dự báo đất canh tác và dân số thế giới.....	17
Bảng 1.4. Phân bố diện tích đất sản xuất nông nghiệp của các vùng trên cả nước	18
Bảng 3.1. Dân số huyện Bạch Thông qua các năm.....	36
Bảng 3.2. Biến động quỹ đất của huyện Bạch Thông giai đoạn năm 2010 - 2014	39
Bảng 3.3. Hiện trạng sử dụng đất huyện Bạch Thông năm 2014	40
Bảng 3.4. Diện tích và cơ cấu sử dụng đất nông nghiệp huyện Bạch Thông năm 2014	41
Bảng 3.5. Phân vùng kinh tế sinh thái theo đơn vị hành chính.....	42
Bảng 3.6. Các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp của huyện Bạch Thông	44
Bảng 3.9. Hiệu quả kinh tế của các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp (tiểu vùng 1).....	50
Bảng 3.11. Phân cấp mức độ đánh giá hiệu quả kinh tế sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	54
Bảng 3.12. Đánh giá hiệu quả kinh tế các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp (tiểu vùng 1).....	55
Bảng 3.13. Đánh giá hiệu quả kinh tế các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp (tiểu vùng 2).....	56
Bảng 3.15: Hiệu quả xã hội của các loại hình sử dụng đất (tiểu vùng 2)	59
Bảng 3.16. Phân cấp mức độ đánh giá hiệu quả xã hội sử dụng đất sản xuất nông nghiệp.....	61
Bảng 3.17. Đánh giá hiệu quả xã hội các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp	62
Bảng 3.18. Phân cấp mức độ đánh giá hiệu quả môi trường sử dụng đất.....	64

Bảng 3.19. So sánh mức sử dụng phân bón của các nông hộ với quy trình kỹ thuật.....	66
Bảng 3.20. Lượng thuốc bảo vệ thực vật thực tế sử dụng và khuyến cáo	67
Bảng 3.21. Hiệu quả môi trường của các loại hình sử dụng đất	68
Bảng 3.22. Đánh giá khả năng lựa chọn của các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp bền vững tại huyện Bạch Thông	69
Bảng 3.23. Đề xuất các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp huyện Bạch Thông đến năm 2025.....	72

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1. Tỷ trọng các ngành kinh tế huyện Bạch Thông năm 2015	35